

**Het effect van geïnduceerde oogbewegingen
op overreding bij het luisteren naar informatie over online gokgedrag**

Demi Vis

s3947068

Afdeling Psychologie, Rijksuniversiteit Groningen

PSB3A-BT15: Bachelor These

Begeleider: prof. dr. Arie Dijkstra

Tweede beoordelaar: prof. dr. Nico van Yperen

In samenwerking met: A. Boswijk, D. Donker, R. L. Trooster, E. Werink en K. M. Wolters

3 februari 2022

Een scriptie is een proeve van bekwaamheid voor studenten. De goedkeuring van de scriptie is het bewijs dat de student over voldoende onderzoeks- en rapportagevaardigheden beschikt om af te studeren, maar biedt geen garantie voor de kwaliteit van het onderzoek en de resultaten van het onderzoek als zodanig, en de scriptie is daarom niet per se geschikt als academische bron om naar te verwijzen. Als u meer wilt weten over het in deze scriptie besproken onderzoek en de daarop gebaseerde publicaties waarnaar u zou kunnen verwijzen, neem dan contact op met de genoemde begeleider.

**The effects of induced eye movements on persuasion while listening to information
about online gambling behavior**

Abstract

By means of a persuasive message, an attempt can be made to persuade online gamblers to engage in more self-monitoring behaviors. Persuasion often goes hand in hand with defensiveness. This process takes place in the working memory, which has a limited capacity. It is assumed that induced eye movements (EMi) can disturb this process of persuasion, preventing the formation of defensive responses. Which effect EMi has, depends on the moderators: CSAI and age. CSAI can predict negative and positive responses to threatening information in individuals. The dependent variable in this study is the change in intention to regulate gambling behavior. It is expected that EMi will lead to a higher intention to regulate gambling behavior when there is a low CSAI and low age and EMi will lead to a low intention to regulate gambling behavior when there is a high CSAI and high age. The participants (N = 39) are randomly assigned in this online experiment to one of two conditions: EMi or no EMi while listening to the persuasive message. The results showed at a low and a high CSAI no significant effect of EMi on the differential score of intention. The results showed also at a low and a high age no significant effect of EMi on the differential score of intention. With this, both of our hypotheses are rejected. It is possible that in particular the small sample size of this study explains the unfound effect. Therefore, more follow-up research is needed with more participants.

Keywords: induced eye movements, EMi, gambling behavior, CSAI, age

Samenvatting

Doormiddel van een overtuigende boodschap kan worden geprobeerd online gokkers te overreden om meer zelfcontrolegedragingen uit te voeren. Overreding gaat vaak gepaard met defensiviteit. Dit vindt plaats in het werkgeheugen, waar een beperkte capaciteit is. Het wordt verondersteld dat geïnduceerde oogbewegingen (EMi) dit proces van overreding kan verstoren, waardoor het vormen van defensieve reacties wordt voorkomen. Welk effect EMi heeft hangt af van de moderatoren: CSAI en leeftijd. De CSAI kan negatieve en positieve reacties op dreigende informatie voorspellen bij individuen. De afhankelijke variabele in deze studie is de verandering in intentie om gokgedrag te reguleren. De verwachting is dat EMi tot een hogere intentie leidt om gokgedrag te reguleren bij een lage CSAI en een jonge leeftijd en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij een hoge CSAI en een hoge leeftijd. De participanten (N = 39) in het online experiment zijn willekeurig toegewezen aan één van de twee condities: wel of geen EMi terwijl werd geluisterd naar de auditieve overtuigende boodschap. Uit de resultaten kwam naar voren dat er zowel bij een lage als bij een hoge CSAI geen significant effect is van EMi op de verschilscore van intentie. Ook bleek bij zowel een lage en hoge leeftijd geen significant effect van EMi op de verschilscore van intentie. Hiermee zijn beide hypothesen van deze studie verworpen. Mogelijk dat met name de kleine steekproef van deze studie verklaring kan geven voor het niet gevonden effect. Hiervoor is meer vervolgonderzoek nodig, met een groter aantal participanten.

Trefwoorden: geïnduceerde oogbewegingen (EMi), gokgedrag, CSAI, leeftijd

Het effect van geïnduceerde oogbewegingen op overreding bij het luisteren naar informatie over online gokgedrag

Op 1 oktober 2021 is in Nederland online gokken legaal geworden. Aanbieders van online kansspelen kunnen nu na het verkrijgen van een vergunning door de Kansspelautoriteit hun spelaanbod legaal aan consumenten aanbieden (Ministerie van Justitie en Veiligheid, 2021).

Online gokken refereert naar de reeks wed- en gokactiviteiten die worden aangeboden via apparaten met internettoegang (Gainsbury, 2015). Voor vele mensen kan de mogelijkheid tot onlinegokken de drempel verlagen om te gaan gokken, aangezien het gewoon op de *smartphone* of laptop kan. Hierdoor wordt het voor veel mensen toegankelijker om te gokken. Daarnaast biedt online gokken meer anonimiteit. Zo zouden de groepen die aanzienlijk meer spelen of inzetten, minder sociale controle ervaren, waardoor zij meer zullen gaan spelen (De Clercq & Winninghoff, 2020). Dit effect is ook terug te zien in Frankrijk waar gokken in mei 2010 legaal werd gemaakt door de overheid. Uit onderzoek bleek dat het percentage probleemgokken in de Franse populatie is gestegen van 1.3 procent voor de opening van de legale online gokmarkt, naar 2.2 procent probleemgokkers in de populatie in 2015 (Marionneau & Järvinen-Tassopoulos, 2017). Het is mogelijk dat deze stijging ook in Nederland zal plaatsvinden na de legalisering van online kansspelen. Zo steeg de gokbranche in Nederland van 2015 naar 2018 al met 7,7 procent en dit zal waarschijnlijk alleen maar blijven toenemen met de legalisering van de online gokmarkt (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2019).

Dit is een zorgelijk feit wanneer er wordt gekeken naar de gevolgen van een gokverslaving. Een gokprobleem kan leiden tot financiële, sociale en psychologische problemen. Zo blijkt bijvoorbeeld uit onderzoek dat er een positieve correlatie is tussen gokken en depressieve symptomen (Livazović & Bojčić, 2019). Het is daarom belangrijk om

te voorkomen dat mensen ongecontroleerd en overmatig gokken, zodat deze negatieve consequenties niet worden ervaren.

Het Impuls reflectie model

Om overmatig gokgedrag te voorkomen, moet er eerst gekeken worden naar hoe gokgedrag wordt veroorzaakt. In deze studie wordt daarom gebruik gemaakt van het impuls-reflectie model om gokgedrag beter te begrijpen. Het impuls-reflectie model probeert gedrag te verklaren door gedrag te zien als het resultaat van twee interacterende mentale systemen. Het gaat hierbij om het impulsieve en het reflectieve systeem. Deze twee systemen lopen parallel en interageren tijdens de verwerking (Strack & Deutsch, 2004).

In het impulsieve systeem gaat informatieverwerking automatisch, snel en onbewust. De impulsen die verantwoordelijk zijn voor het impulsieve gedrag, ontstaan vermoedelijk door de activatie van bepaalde samenhangende associaties in het lange termijn geheugen door voorgestelde of waargenomen stimuli. Deze associaties of clusters zijn in iemand zijn leven versterkt door activatie van bijvoorbeeld externe stimuli en geassocieerd gedrag. Een regelmatige gokker kan doormiddel van dit systeem dus het gedrag gokken over tijd koppelen aan de positieve verwachte uitkomst van geld winnen. Wanneer een cluster gevormd is, kan deze snel door waargenomen input of interne triggers worden geactiveerd. Een gokker zou dan door het zien van zijn lege bankrekening of een verlangen naar macht, sneller geneigd zijn om te gaan gokken met het oog op de positieve uitkomstverwachting. Dit systeem is dus onderhevig aan een motiverende oriëntatie. Op deze manier kan een impuls leiden tot gokken (Strack & Deutsch, 2004). Sommige mensen laten zich meer leiden door dit systeem dan anderen, dit terwijl het systeem tekortkomingen heeft. Er worden namelijk snelle en impulsieve beslissingen gemaakt veroorzaakt door de moeiteloze verwerking, zonder dat hier rationeel over nagedacht is. Het reflectieve systeem probeert te compenseren voor deze tekortkomingen van het impulsieve systeem.

Zo is het reflectieve systeem een bewust, rationeel maar langzaam systeem. Het is verantwoordelijk voor de regulatie van doelen en baseert zich op kennis, feiten en waarden. Het systeem is verantwoordelijk voor het onderdrukken van impulsen en leidt vaak tot weloverwogen oordelen en beslissingen van gedrag. Kennis over de waarde en de waarschijnlijkheid van de gevolgen worden geïntegreerd om een voorkeur voor bepaald gedrag te bereiken (Strack & Deutsch, 2004). In het geval van gokken betekent dit dat een persoon beseft dat er mogelijke negatieve uitkomsten zijn door het kiezen voor gokken, bijvoorbeeld financiële problemen door geldverlies. De gokker hecht hier een bepaalde waarde aan, wat dit bijvoorbeeld voor een negatief effect heeft op de financiële situatie van zijn gezin, en moet de waarschijnlijkheid bepalen dat dit daadwerkelijk zal gebeuren. Daarnaast is het reflectieve systeem verantwoordelijk voor het besef van zelfcontrole. Zo heeft een gokker in het dagelijks leven het gevoel controle te hebben over zijn gokgedrag en weet welke gedragingen nuttig zijn om de negatieve consequenties van gokken te verminderen.

In deze studie wordt geprobeerd doormiddel van een negatief geframende boodschap over gokken het gokgedrag van regelmatige online gokkers te reguleren. Deze negatief geframende boodschap over gokken heeft als doel om het reflectieve systeem te ondersteunen. Dit gaan we doen door informatie te geven over de negatieve uitkomsten van gokken en door het gevoel van zelfcontrole te vergroten doormiddel van informatie over mogelijk toe te passen zelfcontrole gedragingen voor en tijdens het gokken. Voorbeelden van deze zelfcontrole-gedragingen zijn: het vermijden van gokken, het monitoren van het budget tijdens gokken, een tijdslimiet instellen voor het gokken en niet te veel alcohol drinken (Currie et al., 2020).

Deze boodschap heeft alleen niet bij iedereen hetzelfde effect, aangezien sommige mensen zich bedreigd kunnen voelen door de boodschap. Dit kan uitgelegd worden aan de hand van het proces dat zich afspeelt binnen het werkgeheugen.

Het werkgeheugen

Het werkgeheugen is de plek waar aandacht wordt gericht, informatie wordt vergeleken met opgeslagen informatie en waar reacties worden geïnitieerd en gereguleerd (Baddeley, 1986, 2012, in Dijkstra & Elbert, 2019). Een overtuigende boodschap wordt in het werkgeheugen gelinkt aan informatie in het lange-termijn geheugen (Kruglanski & Thompson, 1999; Symons & Johnson, 1997; in Dijkstra & Elbert, 2019). Hierdoor kan de ingekomen informatie zelf-relevante betekenis hebben en resulteren in de ontwikkeling van een mentaal beeld (Kosslyn et al., 1983; Pearson et al., 2015, in Dijkstra & Elbert, 2019) van de kern van overtuigende uitkomsten in een boodschap. Een regelmatige gokker wordt op deze manier geconfronteerd met de negatieve consequenties van zijn gokgedrag.

Defensieve reacties

Vervolgens kunnen mensen verschillend reageren wanneer men geconfronteerd wordt met de negatieve consequenties van het eigen gedrag (Dijkstra & Elbert, 2021). Het individuele verschil '*cognitive self-affirmation inclination*' (CSAI) kan negatieve en positieve reacties op dreigende informatie voorspellen. Zo kan de preventieve boodschap over de negatieve consequenties van gokken, een dreiging vormen voor de personen die gokken als iets positiefs in hun leven zien. Er kan namelijk geld gewonnen worden doormiddel van gokken, maar dit komt nu in gevaar. Uit reactie hierop kunnen deze personen een defensieve reactie geven om de dreiging van de boodschap te verlagen, dit zijn defensieve zelfregulerende acties (Baumeister & Vonasch, 2015). Deze personen zullen laag scoren op CSAI en dus defensieve zelfregulerende acties gebruiken om met de bedreigende boodschap om te gaan (Pietersma & Dijkstra, 2012). Het gebruik van deze zelfregulerende acties is een negatieve cognitieve reactie, omdat het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat de overreding van de preventieve boodschap wordt afgeremd.

Daarentegen zullen personen die hoog scoren op CSAI bij het horen van de preventieve informatie een neiging hebben om met deze zelfbedreiging om te gaan door te denken aan compenserende positieve zelfbeelden. Deze personen staan wel open voor de preventieve boodschap en worden zo bewust van hun eigen rol bij het genereren van negatieve gevolgen door gokgebruik. Deze bewustwording kan leiden tot negatieve zelf-evaluatieve emoties. Wat weer als gevolg zou kunnen hebben dat de overreding van de preventieve boodschap wordt vergroot (Dijkstra & Elbert, 2021).

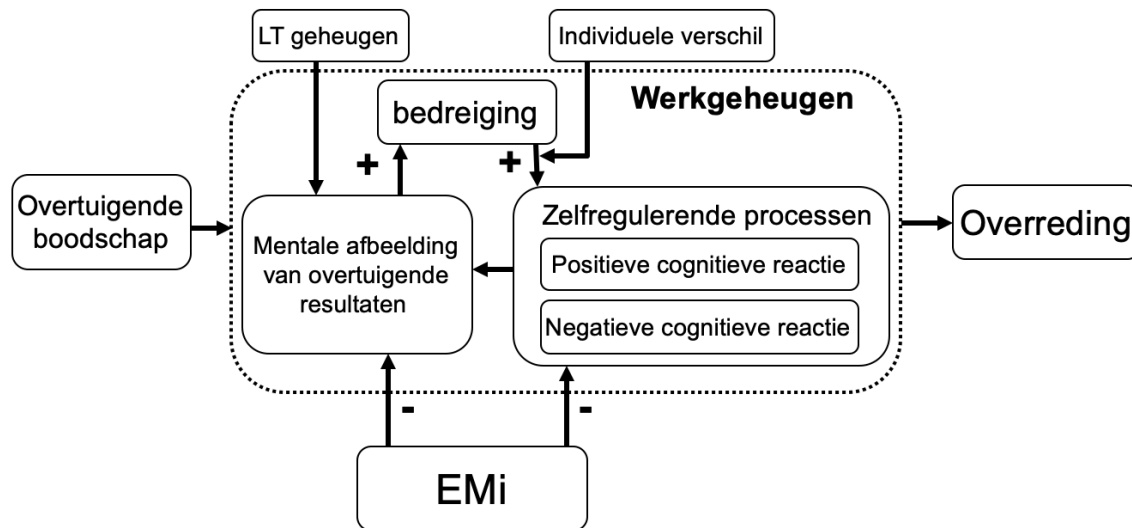
Of mensen laag scoren op CSAI en dus defensief reageren op bedreigende informatie heeft onder andere te maken met leeftijd. Zo werd in een onderzoek van Diehl et al. (1996) gevonden dat zelf-gerapporteerd gebruik van defensieve mechanismes afnam naarmate men ouder wordt. Adolescenten en jongeren zouden meer gebruik maken van strategieën die naar buiten agressief en onvolwassen psychologisch zijn, wat een lager level van impulscontrole en zelfbewustzijn aangeeft. De data van de *Oakland Growth study* en de *Berkeley Guidance Study* laat ook zien dat het gebruik van het defensieve mechanisme, vermijding, afneemt tussen de jeugd en 30-jarige leeftijd. Jongeren gebruiken dus over het algemeen meer defensieve reacties op informatie en het gevolg hiervan zou kunnen zijn dat de overreding van de preventieve boodschap wordt afgeremd (Diehl et al., 1996).

Echter, er is mogelijk een manier om het proces van overreding te verstoren. De aanname is dat het vormen van mentale beelden en zelfregulerende acties in het werkgeheugen ruimte kost. Dit betekent wanneer er niet genoeg werkgeheugenruimte is, één of beide van deze processen ook niet volledige uitgevoerd kunnen worden. Hierdoor kunnen de mentale afbeeldingen geen goede kwaliteit bereiken en/of kunnen zelfregulerende acties voorkomen worden (Dijkstra & Elbert, 2019). Dus er kan worden verwacht dat de aanwezige werkgeheugenruimte een effect heeft op de overtuiging van de boodschap. Hierom worden in

deze studie tijdens de verwerking van de preventieve boodschap oogbewegingen geïnduceerd (EMi), met als doel om de lopende overredingsprocessen te verstoren zoals figuur 1 laat zien.

Figuur 1

Het proces in het werkgeheugen bij overreding door geïnduceerde oogbewegingen (EMi)

Noot. Aangepast overgenomen uit “Eye movement inductions influence health behaviour: The working memory account of persuasion”, door A. Dijkstra en S. Elbert, 2019, *Psychology & Health*, 34(11), p. 1382 (<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/08870446.2019.1609678>)

Zo heeft een onderzoek van Dijkstra en Elbert (2019) het effect van EMi aangetoond bij het proces van overreding. Het ging hierbij om het proces van overreding voor meer fruit en groente inname wat door EMi werd verstoord. De participanten kregen net als in deze studie een overtuigende boodschap te horen terwijl zij de geïnduceerde oogbewegingen op het scherm moesten blijven volgen. Uit de resultaten kwam naar voren dat EMi bij personen met een lage CSAI zorgde voor een verhoogde fruit inname, terwijl EMi bij personen met een hoge CSAI juist zorgde voor een verminderde fruit inname. In een vervolgonderzoek van Dijkstra en Elbert (2021) werd wederom hetzelfde effect gevonden van de moderator van individuele verschillen in emotieregulatie (CSAI) op overtuiging. In de huidige studie wordt verwacht een soortgelijk effect te vinden door EMi.

Geïnduceerde oogbewegingen (EMi)

Geïnduceerde horizontale oogbewegingen (EMi) werd allereerst gebruikt bij het begrijpen en behandelen van Posttraumatische stressstoornis (PTSS). Bij PTSS worden sterke emoties getriggerd bij stimuli die de persoon herinneren aan een traumatische gebeurtenis uit het verleden. EMi werkt als behadeling van PTSS, doordat oogbewegingen de levendigheid en de emotionaliteit van deze autobiografische herinneringen of mentale beelden verminderen. Daarnaast blijkt ook dat EMi mentale beelden beïnvloed in toekomstige situaties (Van den Hout et al., 2001). Dit is interessant voor ons onderzoek, aangezien we door overtuiging het gedrag van mensen in de toekomst willen veranderen.

In deze studie zal doormiddel van EMi het werkgeheugen worden belast, zodat het proces van overreding wordt verstoord. Dit zal worden onderzocht via een online experiment in de populatie regelmatige online gokkers. Hierbij wordt er zoals eerder genoemd gebruik gemaakt van een negatief geframende boodschap over gokken. De participanten zullen willekeurig worden toegewezen aan één van de twee condities: wel of geen EMi, tijdens het luisteren van deze audioboodschap. Zowel direct voor als na de experimentele manipulatie wordt er door de participanten een vragenlijst ingevuld. In deze studie wordt er gefocust op het effect van EMi op de intentie om gokgedrag te reguleren. Zoals eerder aangegeven wordt er verondersteld dat EMi een ander effect heeft op verschillende individuen. Dit verschil kan samenhangen met de manier waarop mensen op een bedreigende boodschap reageren. Bij de pre-test wordt vastgesteld wat de leeftijd, CSAI en pre-intentie van de participant is. Bij de post-test wordt vastgesteld wat de post-intentie is. De verwachting is dat CSAI een invloed zal hebben op het effect van EMi. Hierom wordt het volgende verondersteld:

Hypothese 1. EMi leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die laag scoren op CSAI en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die hoog scoren op CSAI.

Daarnaast is de verwachting dat leeftijd een invloed zal hebben op het effect van EMI. Hierom wordt ook het volgende verondersteld:

Hypothese 2. EMI leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij jongere participanten en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij oudere participanten.

Methode

Rekrutering

Online gokkers zijn geworven in Nederland via een oproep op sociale media, waaronder Facebook en Instagram (Bijlage A). De Facebookpagina's waren groepen zoals publieke prikborden, verkooppagina's, interesse groepen, pagina's gemaakt voor het zoeken van participanten voor online studies en andere netwerkgroepen. In totaal zijn er ongeveer zestig pagina's benaderd. Daarnaast zijn er kaartjes met een link naar het experiment verspreid bij verschillende kroegen, restaurants, winkels en casino's in Groningen. De participanten maakten met deelname kans op één van de vijf prijzen van vijftig euro. Er is voor de combinatie van online en fysiek werven gekozen om een heterogene steekproef te verkrijgen met variaties in geslacht, leeftijd en opleidingsniveau. Het werven heeft plaatsgevonden in een periode van twee weken. Dit was ongeveer zes weken na de legalisatie van online gokken in Nederland.

Design

De participanten zijn willekeurig toegewezen aan één van de twee condities: wel of geen EMI waarbij allen van hen hebben geluisterd naar een audiofragment. De volgende afhankelijke variabelen zijn gemeten: intentie, attitude tegenover de audioboodschap en zelfcontrole gedragingen. De G-power is berekend om het beoogde participant aantal te berekenen. Om een medium effect size van $d = 0.5$ te detecteren waren er ongeveer 102 participanten nodig geweest bij een power van .8. Het onderzoek is goedgekeurd door de

Ethische Commissie Psychologie van de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen (PSY-2122-S-0061).

Procedure

Het experiment werd uitgevoerd in Qualtrics, een online survey systeem. De participanten zijn hier terechtgekomen door middel van een link of een QR-code. Voor de vragenlijst (Bijlage B) kregen de participanten een informatiescherm te zien. Hierin is het doel van het onderzoek toegelicht en hebben de participanten praktische informatie over het onderzoek en de verwerking van de gegevens gekregen. Er is aanbevolen om het experiment in te vullen op een apparaat met een groot scherm (PC, laptop of tablet). Daarnaast is vermeld dat de participant kans maakt op een van de vijf prijzen van vijftig euro als men ook deelneemt aan de nameting. Hierop volgde het *informed consent* (zie Bijlage B). Participanten konden akkoord gaan met de voorwaarden door *ja* aan te klikken. Na akkoord van de participant is de voormeting van het experiment gestart. Ten eerste hebben de participanten een aantal vragen beantwoord over demografische variabelen en over hun eigen gokgedrag. Hierna zijn de participanten geïnstrueerd over het audiofragment, waarna het audiofragment is gestart. De helft van de participanten heeft een EMI taak ondergaan. Als laatste hebben participanten directe post-test vragen ingevuld en hiermee zijn verschillende afhankelijke variabelen gemeten. Er heeft een debriefing plaatsgevonden twee weken na de eerste meting.

De overredende boodschap

Door middel van de overredende boodschap (Bijlage C) in deze studie is een poging gedaan tot het beïnvloeden van online gokgedrag, zoals gokfrequentie en zelfregulatie gedrag. Deze boodschap, bestaande uit 350 woorden (120 seconden), is gepresenteerd in de vorm van een negatief verwoord audio-fragment waarin de mogelijke negatieve gevolgen van online gokken zijn opgesomd. Deze negatieve gevolgen zijn gebaseerd op bestaande literatuur en zijn: de kans op schulden, het liegen, zich schamen en depressief worden.

Verder is de participant geadviseerd om het persoonlijke gokgedrag te reguleren om zo nadelige (gezondheids)uitkomsten te voorkomen. Er zijn hierbij concrete adviezen gegeven zoals geen alcohol consumeren tijdens het gokken en een budget vaststellen voorafgaande aan het spelen. Om de geïnduceerde oogbewegingen te bewerkstelligen, is gebruik gemaakt van een auditief bericht in combinatie met een visuele stimulus. De boodschap is in het Nederlands ingesproken door een mannelijke stem die gebruik heeft gemaakt van normale intonatie en tempo, zoals een professionele nieuwslezer het zou inspreken.

EMi manipulatie

Binnen de EMi conditie zijn de participanten blootgesteld aan een bewegend, rood blokje. Het blokje van 17 millimeter heeft op een scherm van dertig centimeter breed (binnen 1.8 seconde) heen en weer bewogen. De participanten, binnen deze conditie, zijn geïnstrueerd om het blokje met de ogen te volgen gedurende het beluisteren van de overredende boodschap tot het audiofragment is gestopt. Participanten in de niet-EMi conditie hebben geen rood blokje hoeven te volgen tijdens de audioboodschap. Zij hebben enkel naar de overredende tekst geluisterd.

Metingen

Voormeting

Demografische gegevens. Om de demografische gegevens van de participanten te verzamelen, is de participanten gevraagd naar hun leeftijd, geslacht en hoogst behaalde opleidingsniveau.

Cognitieve Zelf-Affirmatie Inclinatie. CSAI is gemeten met items die betrekking hebben op de ervaren frequentie van specifieke zelf-gerelateerde positieve gedachte (Pietersma & Dijkstra, 2011). De items binnen dit onderdeel zijn als volgt geformuleerd: “Ik merk dat ik sommige dingen heel goed heb gedaan.”; “Als ik mij slecht voel over mezelf dan denk ik aan dingen die ik wel goed doe.”; “Ik denk aan dingen die ik in het verleden goed heb

gedaan.”; “Als ik iets heb gedaan waardoor ik ontevreden ben, zeg ik tegen mijzelf dat ik niet alles verkeerd doe.”; “Ik besef dat ik naast de domme dingen die ik doe, ook een aantal dingen heel goed doe.”; “Ik denk aan de dingen die ik goed voor elkaar heb.” De items zijn gescoord op een vijfpuntsschaal: *nooit (1)*; *soms (2)*; *regelmatig (3)*; *vaak (4)*; *heel vaak (5)*. De zes items hebben een alfa van .77.

Pre-intentie. De intentie om het online gokgedrag te reguleren, is gemeten aan de hand van vragen over het toekomstige gokgedrag. Hier is een zevenpuntsschaal voor toegepast. Voorafgaand aan de blootstelling aan de overredende boodschap is gebruik gemaakt van de volgende twee items: “Ben je van plan om de komende 3 maanden **niet te vaak of te veel** in te zetten bij online gokspelen? *Zeker niet van plan (1)* tot en met *zeker van plan (7)*.”; “Hoe waarschijnlijk is het dat je in de komende 3 maanden **niet te vaak of te veel** zal inzetten bij online gokspelen? *Zeer onwaarschijnlijk (1)* tot en met *zeer waarschijnlijk (7)*.” Hierbij is er een significante correlatie gevonden tussen de items ($r = .58, p < .05$).

Nameting

Post-intentie. In de nameting is intentie gemeten aan de hand van de volgende twee items: “Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken niet teveel in te zetten? *Zeker niet van plan (1)* tot en met *heel sterk van plan (7)*”; “Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken niet te vaak in te zetten? *Zeker niet van plan (1)* tot en met *heel sterk van plan (7)*”. Hierbij is er een significante correlatie gevonden tussen de items ($r = .57, p < .05$).

Resultaten

Selectie procedure

In totaal zijn 123 participanten gestart met het experiment. Voorafgaand aan de data analyse is er een selectie gemaakt van de participanten. Zo zijn vijf dubbele IP adressen verwijderd wegens het risico op het niet onafhankelijk invullen van de vragenlijst door de

participanten. Verder hebben de onderzoekers de foutieve responsen in de dataset aangepast. Zo zijn geschreven numerieke antwoorden veranderd in getallen en zijn antwoorden zoals “1 à 2 keer per week” veranderd in 1.5 keer per week. Daarnaast zijn de participanten die zich niet als man of vrouw identificeren eruit gefilterd, omdat deze groep dusdanig klein was (twee personen) dat hier statistisch gezien geen betrouwbare uitspraken over gedaan mogen worden. Van de overgebleven participanten zijn er 83 aangekomen bij de overredende boodschap. Hiervan zijn veertig participanten ingedeeld in de EMI conditie en 43 participanten ingedeeld in de niet-EMI conditie. 41 participanten zijn minimaal 120 seconden op deze pagina gebleven en de overige 42 zijn eruit uitgefilterd. Hierdoor zijn er 24 participanten overgebleven in de EMI conditie en 17 in de niet-EMI conditie. Van deze participanten zijn er 39 aangekomen bij de laatste vraag. In totaal zijn er 39 participanten meegenomen in de data-analyse. Dat is 31.71% van het oorspronkelijke aantal participanten. Uiteindelijk zijn er 24 participanten overgebleven in de EMI conditie en zijn er 15 participanten overgebleven in de niet-EMI conditie.

Attritie-analyse

Om te controleren of de geselecteerde participanten verschilden van de uitgevallen participanten, zijn deze 39 participanten van de uiteindelijke selectie vergeleken met de complete dataset van 123 participanten. Er is gekeken naar verschil in verhouding van geslacht, leeftijd en opleiding tussen de geselecteerde participanten en de uitgevallen participanten. Het verschil in geslacht en opleiding is berekend met de Chi-square. Zowel opleiding ($\chi^2(1, N = 104) = .06, p = .81$) als geslacht ($\chi^2(1, N = 102) = .16, p = .69$) zijn niet significant. Daarnaast is er met een One-Way ANOVA gekeken naar verschillen binnen leeftijd ($F(1, 99) = 1.18, p = .28$), CSAI ($F(1, 86) = .68, p = .41$) en pre-intentie ($F(1, 86) = 1.69, p = .20$). Ook bij deze variabelen is geen significant verschil gevonden tussen de uitgevallen en meegenomen participanten.

Participanten karakteristieken en randomisatie

Van de 39 participanten die meegenomen zijn in de analyse zijn er 33 mannelijke participanten (84.60%) en zes vrouwelijke (15.40%). De gemiddelde leeftijd is 28.38 jaar ($SD = 10.88$). 28.20% van de participanten is laag/middelbaar opgeleid en 71.80% hoogopgeleid. 79.5% van de participanten geeft aan voor 1 oktober al online gegokt te hebben.

De verdeling van de participanten over de EMI condities zijn: 24 participanten in de wel-EMI conditie en 15 participanten in de niet-EMI conditie. Voor de randomisatiecheck is er een ANOVA analyse uitgevoerd voor CSAI ($F(1, 37) = .20, p = .89$), intentie voorafgaande aan de manipulatie ($F(1, 37) = 1.46, p = .24$) en leeftijd ($F(1, 37) = .07, p = .80$). Daarnaast is er een Chi Square analyse gedaan voor opleiding ($X(6, N = 39) = 4.77, p = .57$) en geslacht ($X(6, N = 39) = 1.43, p = .23$). Geen van de analyses geven significante resultaten ($p < .05$) wat wijst op een succesvolle randomisatie. De laagste p-waarde van deze analyse was .23.

Manipulatiecheck

Binnen de onafhankelijke variabele, EMI, wordt een manipulatiecheck uitgevoerd. Deze is uitgevoerd door te vragen of het gelukt is om naar de visuele stimulus te blijven kijken gedurende de auditieve boodschap. Van de 24 participanten hebben 15 participanten aangegeven dat het heel goed gelukt is om het bewegende blokje met hun ogen te blijven volgen. Daarnaast hebben vier participanten aangegeven dat het niet goed is gelukt om het blokje te blijven volgen. In verband met het laag aantal participanten in deze studie, worden de vier participanten toch meegenomen in de steekproef, aangezien zij niet hebben aangegeven dat het totaal niet is gelukt om het blokje te volgen.

Voorbereidende analyse

Voorafgaand aan de inferentie analyse werd er gekeken naar de karakteristieken van de afhankelijke variabele. Na een visuele inspectie valt op dat de residuen niet helemaal normaal verdeeld zijn (zie Bijlage D, Figuur 2 en 3). Om deze reden is er in plaats van een

variantieanalyse gekozen voor een non-parametrische test, namelijk de Mann-Whitney U toets. De Mann-Whitney U toets heeft enkele nadelen. Zo kan er geen covariaat worden meegenomen bij deze toets. In deze studie compenseren we voor dit probleem door de verschilscore van Post-intentie min Pre-intentie te gebruiken. Zowel de schaal Post-intentie als Pre-intentie zijn gemaakt door de twee bijhorende items van de schaal samen te voegen. Daarnaast is er gekeken of de moderatoren CSAI en leeftijd aan elkaar gerelateerd zijn. De correlatie van CSAI en leeftijd was niet significant ($r = -.10, p = .56$). Hierdoor kunnen deze variabelen als onafhankelijke moderatoren worden beschouwd.

Een ander nadeel aan de Mann-Whitney U toets is dat de moderator niet continu-verdeeld kan zijn, maar in een lage en hoge waarde moet worden ingedeeld. Om deze reden zijn beide moderatoren gehercodeerd. CSAI is gehercodeerd in laag (score van 1 tot en met 3) en hoog (score vanaf 3 tot 5). De groep met een lage CSAI bestaat uit 26 participanten en de groep met een hoge CSAI bestaat uit 13 participanten. Verder is leeftijd gehercodeerd in jong (18 tot 30 jaar) en oud (31 tot 64 jaar). De groep met een lage leeftijd bestaat uit 29 participanten en de groep met een hoge leeftijd bestaat uit tien participanten. Ten slotte zijn er frequentietabellen opgesteld die de gescoorde verschilcores in intentie weergeven van alle participanten bij de moderatoren CSAI en leeftijd (zie tabel 1 en 2).

Inferentie analyse

De moderator cognitieve zelf-affirmatie inclinatie.

Allereerst is de hypothese getoetst of EMI leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die laag scoren op CSAI en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die hoog scoren op CSAI. De Mann-Whitney U toets is eerst uitgevoerd bij de lage CSAI groep en de hoge CSAI groep, met de verschilscore van intentie als afhankelijke variabele en EMI als groeperingsvariabele. De Mann-Whitney U toets laat zien dat er binnen de groep van een lage CSAI, geen significant effect is van EMI op

de verschillscore van intentie ($U = 56.00, z = -1.39, p = .18, d = .57$). Het valt op dat deze uitgevoerde toetst een *medium effect size* heeft ($d = .57$). Daarnaast laat het kwalitatieve beeld in frequentietabel 1 zien dat participanten in de lage CSAI groep in de niet-EMi conditie ($N = 11$) in de hoogste categorieën scoren. Drie participanten scoren hier een viereuhalf, vijf en zes.

Tevens is er binnen de groep die hoog scoort op CSAI ook geen significant effect van EMi op de verschillscore van intentie gevonden ($U = 16.50, z = -.23, p = .83, d = .10$). Wanneer er wordt gekeken naar frequentietabel 1, valt het op dat zowel in de niet-EMi als in de EMi conditie er geen participanten binnen de hoge CSAI groep in de hoogste categorieën scoren.

Vervolgens is er gekeken naar de relatie binnen de condities om te kijken wat de relatie tussen CSAI en de verschillscore van intentie is. Dit is gedaan om meer inzicht te krijgen in de relatie van de variabelen. Hiervoor is de Mann-Whitney U toets nogmaals uitgevoerd bij zowel de EMi conditie als de niet-EMi conditie, met de verschillscore van intentie als afhankelijke variabele en CSAI als groeperingsvariabele. De Mann-Whitney U toets laat zien dat er binnen de niet-EMi conditie geen significant effect is van CSAI op de verschillscore van intentie ($U = 15.50, z = -.86, p = .41, d = .43$). Het valt op dat dit effect binnen de niet-EMi conditie een *medium effect size* heeft van $d = .43$. Bovendien is gekeken naar de Spearman's correlaties binnen de condities om het effect anders te benaderen. In de niet-EMi conditie is er ook geen significante correlatie gevonden tussen het verschil van een hoge CSAI en een lage CSAI op de verschillscore in intentie ($r_s = -.05, p = .87$).

Daarnaast laat de Mann-Whitney U toets zien dat er binnen de EMi conditie geen significant effect van CSAI is op de verschillscore van intentie ($U = 62.50, z = -.30, p = .77, d = -.04$). Ook wanneer er wordt gekeken naar de Spearman's correlatie in de EMi conditie,

blijkt er geen significante correlatie te zijn tussen een hoge CSAI een lage CSAI op de verschillscore in intentie ($r_s = .24, p = .26$).

Tabel 1

Frequentie Tabel verschillscore intentie, EMI, CSAI

	Geen EMI		Wel EMI	
	Lage CSAI	Hoge CSAI	Lage CSAI	Hoge CSAI
6.00	1			
5.00	1			
4.50	1			
4.00				1
3.50			1	
3.00	2		2	
2.50			1	1
2.00		1		1
1.50		1		1
1.00	2			1
0.50			4	
0.00	3	1	4	2
-0.50		1	1	1
-1.50			1	
-3.50	1			
-6.00			1	1

De moderator leeftijd.

Ten tweede is de hypothese getoetst of EMI leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij jongere participanten en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij oudere participanten. Wederom is de Mann-Whitney U toets uitgevoerd bij de lage leeftijd groep en de hoge leeftijd groep, met de verschillscore van post-intentie min pre-intentie als afhankelijke variabele en EMI als groeperingsvariabele.

De Mann-Whitney U toets laat zien dat er binnen de lage leeftijdsgroep geen significant effect is van EMI op de verschillscore van intentie ($U = 91.00, z = -.36, p = .74, d$

= .21). Daarnaast is er binnen de hoge leeftijdsgroep ook geen significant effect van EMI op de verschillscore van intentie ($U = 6.00$, $z = -1.29$, $p = .26$, $d = 1.00$). Het valt hierbij op dat deze toets een *large effect size* heeft ($d = 1.00$). Ook valt op dat het kwalitatieve beeld in frequentietabel 2 laat zien dat er in de hoge leeftijdsgroep in totaal tien participanten zitten. Daarnaast is te zien dat een participant in de hoge leeftijdsgroep in de niet-EMI conditie in de hoogst gescoorde categorie heeft gescoord, namelijk een zes.

Vervolgens is er weer gekeken naar de relatie binnen de condities om te kijken wat de relatie tussen leeftijd en intentie is. Dit is gedaan om meer inzicht te krijgen in de relaties van de variabelen. Hiervoor is de Mann-Whitney U toets nogmaals uitgevoerd bij zowel de EMI conditie als de niet-EMI conditie, met de verschillscore van post-intentie min pre-intentie als afhankelijke variabele en leeftijd als groeperingsvariabele. De Mann-Whitney U toets laat zien dat binnen de niet-EMI conditie er geen significant effect is van leeftijd op de verschillscore van intentie ($U = 18.00$, $z = -.53$, $p = .66$, $d = -.46$). Hiernaast is wederom gekeken naar de Spearman's correlaties binnen de condities om het effect anders te benaderen. In de niet-EMI conditie is er geen significante correlatie gevonden van het verschil tussen een lage leeftijd en een hoge leeftijd op de verschillscore in intentie ($r_s = -.04$, $p = .88$).

Ten slotte laat de Mann-Whitney U zien dat er binnen de EMI-conditie ook geen significant effect van leeftijd op de verschillscore van intentie is ($U = 37.50$, $z = -1.11$, $p = .28$, $d = .51$). Hierbij valt het op dat het effect van leeftijd binnen de EMI conditie een *medium effect size* heeft ($p = .28$, $d = .51$). In de EMI conditie is er ook geen significante correlatie gevonden in het verschil tussen een lage leeftijd en een hoge leeftijd op de verschillscore in intentie ($r_s = -.26$, $p = .22$).

Tabel 2

Frequentie Tabel verschillscore intentie, EMI, Leeftijd

Geen EMI		Wel EMI	
Lage leeftijd	Hoge leeftijd	Lage leeftijd	Hoge leeftijd

6.00		1		
5.50				
5.00	1			
4.50	1			
4.00			1	
3.50			1	
3.00	1	1	2	
2.50			1	1
2.00	1		1	
1.50	1		1	
1.00	1	1		1
0.50			4	
0.00	4		4	2
-0.50		1	1	1
-1.50			1	
-3.50	1			
-6.00			1	1

Discussie

Deze studie heeft zich gefocust op het effect van EMi op de intentie om gokgedrag te reguleren. Hierbij is er gekeken naar de invloed die de moderatoren CSAI en leeftijd hebben op dit effect. De hypotheses zijn getoetst doormiddel van een Mann-Whitney U toets.

Allereerst is er gekeken of EMi leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die laag scoren op CSAI en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij participanten die hoog scoren op CSAI. De Mann-Whitney U toets liet zien dat er bij een lage CSAI geen significant effect is van EMi op de verschilscore van intentie.

Wanneer er wordt gekeken naar het frequentietabel van de resultaten (zie tabel 1), om te kijken of het niet-significante effect wel in de verwachte richting is, vallen er aspecten op. Zo is de verwachting dat bij de lage CSAI groep in de EMi conditie ($N = 15$) er positieve verschilscores scores zouden zijn, aangevende dat de intentie om gokgedrag te reguleren is toegenomen. In frequentietabel 1 is te zien dat het grootste gedeelte van de participanten een

toename heeft, namelijk acht van de vijftien participanten. Echter, ook in de lage CSAI groep in de niet-EMi conditie ($N = 11$) zijn er zeven participanten die een positieve verschilscore hebben. Frequentietabel 1 laat zelfs zien dat juist de participanten in de lage CSAI groep in de niet-EMi conditie ($N = 11$) in de hoogste categorieën scoren. Dit komt dus niet overeen met de verwachting.

Daarnaast bleek er bij een hoge CSAI geen significant effect van EMi op de verschilscore van intentie. De verwachting is dat bij de hoge CSAI groep in de EMi conditie ($N = 9$) er negatieve verschilscores zouden zijn, aangevende dat de intentie om gokgedrag te reguleren is afgenomen. Wanneer er wordt gekeken naar de hoge CSAI groep valt het op dat er vier participanten zitten in de niet-EMi conditie. Door dit kleine aantal participanten, is het niet goed mogelijk om de uitkomsten te interpreteren in vergelijking met de hoge CSAI groep in de EMi conditie ($N = 9$).

Ook bleek uit de Mann-Whitney U toets dat er binnen de niet-EMi en EMi conditie geen significant effect is van CSAI op de verschilscore van intentie. Daarnaast is er een negatieve correlatie in de niet-EMi conditie en een positieve correlatie in de EMi conditie gevonden. Dit is tegen de verwachting in, want op basis van de theorie zou worden verwacht dat er bij de niet-EMi conditie een positief verband is. Namelijk hoe hoger CSAI, hoe meer de intentie is toegenomen om gokgedrag te reguleren. Bij de EMi conditie zou een negatief verband de verwachting zijn, want hoe hoger CSAI, hoe minder de intentie is toegenomen om gokgedrag te reguleren. Op basis van alle bovengenoemde bevindingen is de eerste hypothese in deze studie verworpen.

Het is opvallend dat er geen significante resultaten en geen verwachte patronen zijn gevonden zoals in eerder onderzoek van bijvoorbeeld Dijkstra en Elbert (2019). Wellicht dat fruicompsumtie en online gokken te veel van elkaar verschillen. Het zou een mogelijkheid kunnen zijn dat wanneer mensen regelmatig online gokken dit proces wordt geautomatiseerd.

Dit zou kunnen betekenen dat er geen defensiviteit optreedt en zo geen ruimte wordt ingenomen in het werkgeheugen. Hierdoor kan EMI dit proces ook niet verstoren.

Er is ook een mogelijkheid dat er geen groot verschil zit in CSAI tussen de lage CSAI groep en de hoge CSAI groep in deze studie. De participanten met een hoge CSAI in de niet-EMI conditie zouden volgens de theorie niet defensief worden, maar open staan voor de overtuigende informatie. Dit is niet waargenomen in deze studie. Wellicht dat de participanten die aangaven een hoge CSAI te hebben, dit in werkelijkheid niet hebben. Zij overschatten hun eigen openheid naar informatie en reageren defensiever dan zij zelf doorhebben.

Ten tweede is de hypothese getoetst of EMI leidt tot een hogere intentie om gokgedrag te reguleren bij jongere participanten en leidt tot een lagere intentie om gokgedrag te reguleren bij oudere participanten. Uit de resultaten kwam naar voren dat er bij een lage leeftijd geen significant effect is van EMI op de verschilscore van intentie. Wanneer er wordt gekeken naar het frequentietabel van de resultaten (zie tabel 2), om te kijken of het niet-significante effect wel in de verwachte richting is, vallen er aspecten op. Zo zou er worden verwacht dat bij de lage leeftijdsgroep in de EMI conditie ($N = 18$) er positieve verschilscores scores zouden zijn, aangevende dat de intentie om gokgedrag te reguleren is toegenomen. In frequentietabel 2 is te zien dat een groot deel van deze participanten een toename had in intentie, namelijk dertien van de achttien participanten. Wanneer deze groep wordt vergeleken met de participanten met een lage leeftijd in de niet-EMI conditie ($N = 11$) valt het op dat ook in deze groep zes participanten een positieve verschilscore hebben. Het kwalitatieve beeld laat dus geen groot verschil zien in de lage leeftijdsgroep tussen de niet-EMI en de EMI conditie.

Daarnaast bleek er bij een hoge leeftijd geen significant effect van EMI op de verschilscore van intentie. Opvallend hierbij was dat het effect van EMI binnen de hoge leeftijdsgroep een *large effect size* heeft. Echter zitten er in deze groep maar weinig participanten ($N = 10$), dus zegt deze *effect size* niet veel. De kleine hoeveelheid participanten

in de hoge leeftijdsgroep ($N = 10$), kan worden verklaard door het feit dat we voor deze groep hebben gekozen voor een leeftijd vanaf 30 jaar. De lage leeftijdsgroep bestaat uit participanten van 18 tot 30 jaar. Voor de verdeling van de lage en hoge leeftijdsgroep, was het logischer geweest wanneer deze groepen eerlijk waren ingedeeld op een gelijk aantal participanten. Echter, hebben we ervoor gekozen om de grens van 30 jaar te kiezen, omdat de literatuur ondersteund dat tussen de jeugd en 30-jarige leeftijd het gebruik van defensieve reacties afneemt (Diehl et al., 1996). Hierom is bewust voor de leeftijd grens vanaf 30 jaar gekozen voor de hoge leeftijdsgroep.

Als laatste bleek uit de Mann-Whitney U toets dat binnen de niet-EMi en EMi conditie er geen significant effect is van leeftijd op de verschilscore van intentie. Daarnaast is er zowel in de niet-EMi als in de EMi conditie een positieve correlatie gevonden, beiden waren niet significant. Een positieve correlatie in de niet-EMi conditie komt overeen met onze verwachting. Namelijk hoe hoger de leeftijd, hoe meer de intentie is toegenomen om gokgedrag te reguleren. Echter, werd in de EMi conditie een negatief verband verwacht, maar niet waargenomen. Op basis van alle bovengenoemde bevindingen is de tweede hypothese in deze studie ook verworpen.

Het is opvallend dat er geen significante resultaten en geen verwachte patronen zijn gevonden. Immers zouden volgens Diehl et al. (1996) jonge mensen defensiever reageren en dus zou EMi voor een toegenomen intentie moeten zorgen bij jonge mensen en juist voor een afgenomen intentie bij oude mensen. Zoals eerder besproken is het een mogelijkheid dat er geen defensieve reacties zijn opgetreden, doordat gokken wellicht een automatisch proces is geworden bij regelmatige online gokkers. Daarnaast spreekt Diehl et al. (1996) over de afname van defensieve reacties en niet over de verdwijning hiervan. De defensieve reacties nemen dan wel af tot aan de 30-jarige leeftijd, maar kunnen nog steeds op een latere leeftijd in bepaalde mate aanwezig zijn. Wellicht dat er in de steekproef van deze studie in de hoge

leeftijdsgroep participanten zaten die van nature een neiging hebben tot een meer defensieve reactie.

Beide hypothesen van deze studie zijn dus verworpen en er is geen concreet bewijs gevonden voor patronen in de frequentie van de scores. De reden dat er geen significante relaties zijn gevonden, kunnen ook de beperkingen van deze studie zijn.

Allereerst hebben we gebruik gemaakt van een steekproef met 39 cases. Dit aantal is niet hoog genoeg om tot een significant resultaat te komen en de scores van de participanten goed te kunnen interpreteren, aangezien er in de groepen binnen de condities te weinig participanten zitten. De huidige studie heeft een power van 0.28, dit is een lage power. Een lage power vermindert niet alleen de kans op het detecteren van een waar effect, maar het verlaagt ook de kans dat een gevonden resultaat daadwerkelijk een waar effect reflecteert (Button et al., 2013). Om een *medium effect size* van $d = .5$ te detecteren waren er ongeveer 102 participanten nodig geweest bij een power van .8.

Een tweede mogelijke beperking is het feit dat het niet zeker is of alle participanten goed naar de audioboodschap hebben geluisterd en de aanwijzingen voor de EMI hebben uitgevoerd. Het is dus niet zeker of iedereen de instructies op de juiste manier heeft opgevolgd, aangezien er een gebrek is aan controle in een online experiment. In de manipulatiecheck geeft 62.5 % van de participanten aan ($N = 15$) dat het 'heel goed gelukt' is om het bewegende blokje met hun ogen te blijven volgen. Wanneer het onderzoek in een lab zou zijn uitgevoerd, was hier meer overzicht op geweest en kon dit aantal wellicht worden verhoogd.

Toch zijn er ook sterke punten aan te wijzen in deze studie. Zo heeft de inhoud van het online experiment veel meetbare aspecten en is het praktisch in gebruik. Hier komt bij dat dit online experiment al eerder in soortgelijk onderzoek is gebruikt van Dijkstra en Elbert (2019), wat meer zekerheid geeft over de validiteit en de betrouwbaarheid van het experiment.

Daarnaast zijn de participanten verzameld op veel verschillende plekken. Zowel online als in het echt zijn groepen benaderd die regelmatig gokken of in contact kunnen komen met mensen die regelmatig gokken. Zo zijn bars, restaurants, casino's, gokplatforms en facebookgroepen voor gokken benaderd. Dit zorgt voor een grotere kans op een diverse groep participanten.

Vervolgonderzoek zou zich vooral moeten richten op het verkrijgen van een groter aantal aan participanten. Dit is cruciaal voor het interpreteren van de resultaten en is een waarschijnlijke oorzaak van het niet gevonden significante effect in deze studie. Er zouden meer participanten kunnen worden geworven door grotere groepen te benaderen. In de huidige studie zijn veel kleine groepen, restaurants, cafés etc. met een beperkte reikwijdte benaderd. Een uitkomst zou het benaderen van grote online goksites of casino's kunnen zijn. Wellicht dat er een advertentie op deze sites of plekken kan worden geplaatst (eventueel tegen een vergoeding). Ten slotte zou het een uitkomst kunnen zijn om deze studie uit te voeren in een onderzoekslab, waar een onderzoeker aanwezig is en toezicht houdt bij het uitvoeren van het experiment. Participanten kunnen dan ook met eventuele vragen bij de onderzoeker terecht, waardoor het experiment nauwkeuriger kan worden uitgevoerd.

Concluderend, er is in deze studie geen bewijs gevonden voor de invloed van de moderatoren CSAI en leeftijd op het effect van EMI op de intentie om gokgedrag te reguleren. Deze uitkomst is niet in overeenstemming met de beschikbare literatuur en een logische verklaring voor het niet-gevonden effect ligt waarschijnlijk in de limitaties van de huidige studie, met name in de kleine steekproef. Vervolgonderzoek is nodig om te bewijzen of dit inderdaad het geval is.

Referenties

- Baumeister, R. F., & Vonasch, A. J. (2015). Uses of self-regulation to facilitate and restrain addictive behavior. *Addictive Behaviors*, *44*, 3–8. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.addbeh.2014.09.011>
- Button, K. S., Ioannidis, J. P. A., Mokrysz, C., Nosek, B. A., Flint, J., Robinson, E. S. J., & Munafò, M. R. (2013). “Power failure: Why small sample size undermines the reliability of neuroscience”: Erratum. *Nature Reviews Neuroscience*, *14*(6), 442. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1038/nrn3502>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019, 4 juli). *Gokbranche groeit gestaag*. Geraadpleegd op 19 december 2021, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/27/gokbranche-groeit-gestaag>
- Currie, S. R., Brunelle, N., Dufour, M., Flores-Pajot, M.-C., Hodgins, D., Nadeau, L., & Young, M. (2020). Use of self-control strategies for managing gambling habits leads to less harm in regular gamblers. *Journal of Gambling Studies*, *36*(2), 685–698. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s10899-019-09918-0>
- De Clercq, F., & Winninghoff, M. (2020, oktober). *Regulering kansspelen op afstand* (Nr. 6117).
- Diehl, M., Coyle, N., & Labouvie-Vief, G. (1996). Age and sex differences in strategies of coping and defense across the life span. *Psychology and Aging*, *11*(1), 127–139. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1037/0882-7974.11.1.127>
- Dijkstra, A., & Elbert, S. P. (2021). Detecting and Preventing Defensive Reactions Toward Persuasive Information on Fruit and Vegetable Consumption Using Induced Eye Movements. *Frontiers in Psychology*, *11*, 578287. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.3389/fpsyg.2020.578287>

- Dijkstra, A., & Elbert, S. (2019). Eye movement inductions influence health behaviour: The working memory account of persuasion. *Psychology & Health*, 34(11), 1378–1394. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/08870446.2019.1609678>
- Gainsbury, S. M. (2015). Online gambling addiction: the relationship between internet gambling and disordered gambling. *Current Addiction Reports*, 2(2), 185–193. <https://doi.org/10.1007/s40429-015-0057-8>
- Livazović, G., & Bojčić, K. (2019). Problem gambling in adolescents: What are the psychological, social and financial consequences? *BMC Psychiatry*, 19. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1186/s12888-019-2293-2>
- Marionneau, V., & Järvinen-Tassopoulos, J. (2017). Consumer protection in licensed online gambling markets in France: The role of responsible gambling tools. *Addiction Research & Theory*, 25(6), 436–443. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/16066359.2017.1314464>
- Ministerie van Justitie en Veiligheid. (2021, 1 april). *Wet Kansspelen op afstand treedt in werking*. Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 19 december 2021, van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kansspelen/nieuws/2021/04/01/wet-kansspelen-op-afstand-treedt-in-werking>
- Pietersma, S., & Dijkstra, A. (2012). Cognitive self-affirmation inclination: An individual difference in dealing with self-threats. *British Journal of Social Psychology*, 51(1), 33–51. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1348/014466610X533768>
- Strack, F., & Deutsch, R. (2004). Reflective and impulsive determinants of social behavior. *Personality and Social Psychology Review : An Official Journal of the Society for Personality and Social Psychology, Inc*, 8(3), 220–247. https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1207/s15327957pspr0803_1

Van den Hout, M., Muris, P., Salemink, E., & Kindt, M. (2001). Autobiographical memories become less vivid and emotional after eye movements. *British Journal of Clinical Psychology*, 40(2), 121–130. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1348/014466501163571>

Bijlage

Bijlage A

DE OPROEP

Online gokkers gezocht! (door de Rijksuniversiteit Groningen). Heb jij de afgelopen maand meerdere malen (wat) geld ingezet bij online gokken? Doe dan mee aan dit online onderzoek en maak kans op 50 euro! [LINK]

VOOR DE MODERATOR

Geachte moderator,

De Rijksuniversiteit Groningen doet wetenschappelijk onderzoek naar online gokken. Dit onderzoek draagt bij aan de kennis over de preventie van probleemgokken.

De deelnemers krijgen online verschillende soorten vragen voorgelegd, en ze luisteren naar een korte audio-tekst over de mogelijke nadelen van online gokken. Ze maken kans op een bedrag van 50 euro. Deelname duurt minder dan 15 minuten.

Zou deze onderstaande oproep voor onderzoekdeelnemers, op uw site/pagina geplaatst kunnen worden?

Bijlage B

Gokken bach 2021

Start of Block: Default Question Block

Q55 Hallo! Fijn dat je belangstelling hebt om mee te doen aan dit onderzoek. Wat is jouw mening over online gokken? Vind je het spannend? Zie je gevaren? We vragen je straks te luisteren naar een kort geluidsfragment over mogelijke gevaren van online gokken. **DOE BIJ VOORKEUR DIT ONDERZOEK OP EEN PC, LAPTOP OF TABLET, LIEVER NIET OP EEN SMARTPHONE** (zo nodig kun je nu stoppen en van apparaat wisselen). Eerst zijn we benieuwd naar wat voor persoon je bent en wat je mening is over online gokken. Na een korte uitleg start een video met een geluidsfragment dat we je vragen te beluisteren. Daarna volgen nog enkele andere vragen over online gokken. Als je klaar bent met het beantwoorden zal je gevraagd worden om jouw e-mailadres in te vullen: Over twee weken sturen we je dan een email met een link naar een laatste, heel korte vragenlijst over online gokken. Jouw emailadres is nodig om de twee vragenlijsten te koppelen en om een kans te maken op één van de vijf prijzen van €50 euro (ongeveer 200 deelnemers). Alles bij elkaar zal het meedoen aan dit onderzoek maximaal 15 minuten duren. Je bent natuurlijk vrij om te stoppen met dit onderzoek wanneer je wilt, je bent ons niets verschuldigd. Al jouw gegevens zullen verwerkt worden volgens de richtlijnen van de Rijksuniversiteit Groningen.

Meer informatie over gegevensverwerking en uw rechten Het onderzoeksplan van dit onderzoek is goedgekeurd door de Ethische Commissie Psychologie. Het onderzoek start in November 2021 en wordt afgesloten in Februari 2022. Uw geanonimiseerde gegevens kunnen worden gebruikt voor een wetenschappelijke publicatie en voor onderwijsdoeleinden, maar ze zullen nooit terug te leiden zijn tot u als persoon. Alleen uw ip- en emailadres worden tijdelijk opgeslagen om uw gegevens te koppelen of u mee te laten dingen voor een prijs. Binnen 1 maand na het afronden van dit onderzoek zullen deze gegevens van de hoog beveiligde RUG server verwijderd worden. Tot die tijd kunt u ons vragen uw gegevens terug te trekken. Binnen 1 maand na het afronden van het onderzoek zullen ook al uw gegevens van de Qualtrics server verwijderd worden. U kunt altijd vragen stellen over het onderzoek: nu, tijdens het onderzoek, of na afloop. Dit kan door contact op te nemen met de hoofdonderzoeker, prof. dr. Arie Dijkstra (arie.dijkstra@rug.nl; 050-3638729). Heeft u vragen of zorgen over uw rechten als onderzoekdeelnemer? Hiervoor kunt u ook contact opnemen met de Ethische Commissie Psychologie van de Rijksuniversiteit Groningen: ecp@rug.nl. Heeft u vragen of zorgen over uw privacy, of over hoe er met uw persoonsgegevens wordt omgegaan? Hiervoor kunt u ook contact opnemen met de Functionaris Gegevensbescherming van de Rijksuniversiteit Groningen: privacy@rug.nl.

Q44 Ik wil mee doen en ik ga akkoord met bovenstaande voorwaarden.

- JA (1)
- NEE (2)

Skip To: End of Survey If Ik wil mee doen en ik ga akkoord met bovenstaande voorwaarden. = NEE

Q5 Wat is je leeftijd? (in jaren)

Q7 Wat is je geslacht?

- Man (1)
- Vrouw (2)
- Anders (3)

Q36 Wat is de hoogste opleiding die je hebt afgemaakt?

- lagere school (1)
- lbo, vbo, huishoudschool, ihno (2)
- vmbo 1-3 (3)
- ulo, mulo, mavo, vmbo-4 (4)
- mbo 1-2 (5)
- mbo 3-4 (7)
- havo (8)
- VWO, atheneum, gymnasium, HBS (9)
- hbo (10)
- wo (universiteit) (11)
- Postacademisch (12)

End of Block: Default Question Block

Start of Block: Pretest

Q138 **Hoe vaak** ongeveer heb je in de afgelopen 3 maanden geld **ingezet** op de onderstaande online gokspelen? (vul een getal in; een 0 als je niet inzette op dit spel)

- Casino-spelen (1) _____
 - Poker (2) _____
 - Sportwedstrijden (3) _____
 - Speelautomaten (4) _____
 - Bingo (5) _____
 - Paardenraces (6) _____
 - Een ander gokspel (7) _____
-

Q153 Gokte je al online voor 1 Oktober 2021?

- Ja (1)
 - Nee (2)
-

Q154 Gokte je de afgelopen 3 maanden ook wel eens **onsite** (bijvoorbeeld in een speelhal, in het casino, op een fruitautomaat)

- Ja. Indien ja, hoe vaak ongeveer? (1)

- Nee (2)

End of Block: Pretest

Start of Block: Attitudes

Q128 Hoe fijn vind je het om online te gokken?

- Helemaal niet fijn 1 (1)
 - 2 (6)
 - 3 (7)
 - 4 (8)
 - 5 (9)
 - 6 (10)
 - Heel erg fijn 7 (11)
-

Q127 Als je weet dat je online gaat gokken, hoeveel zin heb je er dan gewoonlijk in?

- Niet heel veel zin 1 (1)
 - 2 (13)
 - 3 (7)
 - 4 (8)
 - 5 (9)
 - 6 (10)
 - Heel veel zin 7 (11)
-

Q156 Hoe spannend kan online gokken op zijn hoogst voor jou zijn?

- Niet heel spannend 1 (1)
- 2 (13)
- 3 (7)
- 4 (8)
- 5 (9)
- 6 (10)
- Heel erg spannend 7 (11)

End of Block: Attitudes

Start of Block: Discrepantie

Q132 Wat vind je zelf?

Online gokken doe ik...

- Niet te vaak (1)
 - Een beetje te vaak (2)
 - Te vaak (3)
 - Veel te vaak (4)
-

Q157 Wat vind je zelf?

De geldbedragen die ik inzet zijn...

- Niet te hoog (1)
- Een beetje te hoog (2)
- Te hoog (3)
- Veel te hoog (4)

End of Block: Discrepantie

Start of Block: WMcap en CSAI

Q43

Hoe vaak?

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Bijna altijd (5)
1. Hoe vaak heb je meer ingezet dan goed voor je was? (3)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hoe vaak heb je met meer geld moeten gokken om het zelfde gevoel van opwindning te krijgen? (4)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Hoe vaak ben je later terug gegaan om geld dat je verloren had terug te winnen? (6)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Hoe vaak heb je geld geleend of iets verkocht om te kunnen gokken? (7)	☐	☐	☐	☐	☐
5. Hoe vaak heb je het gevoel dat je een probleem met gokken zou kunnen hebben? (8)	☐	☐	☐	☐	☐

Q13

(vervolg)
Hoe vaak?

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Bijna altijd (5)
6. Hoe vaak hebben mensen je gezegd of gesuggereerd dat je een gokprobleem had. (3)	☐	☐	☐	☐	☐
7. Hoe vaak heb je je schuldig gevoeld over je gokgedrag? (4)	☐	☐	☐	☐	☐
8. Hoe vaak heeft gokken gezondheidsproblemen voor je veroorzaakt, inclusief stress of angst? (6)	☐	☐	☐	☐	☐
9. Hoe vaak heeft jouw gokken financiële problemen voor jou of jouw huishouden veroorzaakt? (7)	☐	☐	☐	☐	☐

Q13 Nu een paar algemene vragen
Hoe vaak gebeurt bij jou het volgende?

	Nooit (1)	Soms (2)	Regelmatig (3)	Vaak (4)	Heel vaak (5)
1. Ik merk dat ik sommige dingen heel goed heb gedaan. (1)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Als ik me slecht voel over mezelf, denk ik aan de dingen die ik wel goed doe. (2)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ik denk aan dingen die ik in het verleden goed heb gedaan. (3)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Als ik iets heb gedaan waardoor ik ontevreden ben, zeg ik tegen mezelf dat ik niet alles verkeerd doe. (4)	☐	☐	☐	☐	☐
5. Ik beseft dat ik naast de 'domme' dingen die ik doe, ik ook een aantal dingen heel goed doe. (5)	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ik denk aan de dingen die ik goed voor elkaar heb. (6)	☐	☐	☐	☐	☐

End of Block: WMcap en CSAI

Start of Block: Voormeting intentie

Q134 Ben je van plan om in de komende 3 maanden **niet te vaak of teveel in te zetten** bij online gokspelen?

- Zeker niet van plan 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Zeker van plan 7 (7)
-

Q44 Hoe waarschijnlijk is het dat je de komende 3 maanden **niet te vaak of teveel in zult zetten** bij online gokspelen?

- Zeer onwaarschijnlijk 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Zeer waarschijnlijk 7 (7)

End of Block: Voormeting intentie

Start of Block: Block 17

Q141 Als je minder of minder vaak zou willen inzetten, zou dit je dan lukken?

- Zou me **zeker niet** lukken 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Zou me **zeker wel** lukken 7 (7)
-

Q140 Als je verliest, lukt het je dan om **niet te veel of te vaak in te zetten** om het verlies terug te winnen?

- Dat lukt me dan heel slecht 1 (1)
 - 2 (4)
 - 3 (5)
 - 4 (6)
 - 5 (7)
 - 6 (8)
 - Dat lukt me dan heel goed 7 (9)
-

Q142 Hoe moeilijk vind je het om minder of minder vaak in te zetten?

- Helemaal **niet** moeilijk 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel erg** moeilijk 7 (7)

End of Block: Block 17

Start of Block: Block 16

Q56

Op de volgende pagina kun je een video starten.

Gebruik alsjeblieft jouw **luidsprekers of koptelefoon/oortjes** en luister eerst naar de instructie.

Zet jouw videoscherm op maximale grootte en klik links onderaan de pagina op de play button om de video te starten.

End of Block: Block 16

Start of Block: WEL EMI

Q94 Timing

First Click (1)

Last Click (2)

Page Submit (3)

Click Count (4)

Q76 Click to write the question text

Q64 Timing

First Click (1)

Last Click (2)

Page Submit (3)

Click Count (4)

Q42 Is het je gelukt om het bewegende blokje met je ogen de hele tijd te blijven volgen?

- Helemaal niet gelukt 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel goed gelukt 7 (7)

End of Block: WEL EMI

Start of Block: GEEN EMI

Q77 Click to write the question text

Q65 Timing

First Click (1)

Last Click (2)

Page Submit (3)

Click Count (4)

End of Block: GEEN EMI

Start of Block: Block 13

Q43 Is het je gelukt om naar de tekst te luisteren?

- Helemaal niet gelukt 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Heel goed gelukt 7 (7)

End of Block: Block 13

Start of Block: Emoties

Q143 In hoeverre ben je ontevreden over jezelf als je denkt aan de (mogelijke) gevolgen van je online gokgedrag?

- Niet ontevreden over mezelf 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Erg ontevreden over mezelf 7 (7)
-

Q144 Maak je je zorgen als je denkt aan de (mogelijke) gevolgen van je online gokgedrag?

- Helemaal geen zorgen 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Veel zorgen 7 (7)
-

Q46 Was je geïrriteerd tijdens het luisteren naar het audiofragment?

- Helemaal niet geïrriteerd 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Heel erg geïrriteerd 7 (7)
-

Q42 Had je tijdens het luisteren negatieve gedachten over het audiofragment?

- Helemaal geen negatieve gedachten 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Veel negatieve gedachten 7 (7)
-

Q42 Hoe goed kun jij bij online gokken je kans op winst vergroten?

- Dat kan ik **niet goed** 1 (1)
- 2 (2)
- 3 (3)
- 4 (4)
- 5 (5)
- 6 (6)
- Dat kan ik **heel goed** 7 (7)

End of Block: Emoties

Start of Block: Message & Source Acceptance

Q145 Hoe betrouwbaar vind je de informatie over online gokgedrag in het audiofragment?

- Niet erg betrouwbaar 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Zeer betrouwbaar 7 (7)
-

Q146 Hoe aardig lijkt je de persoon die de informatie gaf over online gokken in het audiofragment?

- Helemaal niet aardig 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Heel aardig 7 (7)
-

Q147 Hoe deskundig (wat betreft online gokken) vind je de persoon in het audiofragment?

- Helemaal niet deskundig 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Zeer deskundig 7 (7)
-

Q148 Hoe groot is de kans dat **jij** problemen krijgt door online gokken?

- Heel erg klein 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Groot 7 (7)
-

Q158 Hoe groot is de kans dat **andere mensen** problemen krijgen door online gokken?

- Heel erg klein 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Groot 7 (7)
-

End of Block: Message & Source Acceptance

Start of Block: Postintentie

Q149 Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken **niet teveel in te zetten**?

- Zeker niet van plan 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Heel sterk van plan 7 (7)
-

Q43 Ben je van plan om in de komende maand bij online gokken **niet te vaak in te zetten**?

- Zeker niet van plan 1 (1)
 - 2 (2)
 - 3 (3)
 - 4 (4)
 - 5 (5)
 - 6 (6)
 - Heel sterk van plan 7 (7)
-

End of Block: Postintentie

Start of Block: Eind

Q54 Op wat voor apparaat heb je de vragen beantwoord?

- PC (1)
 - Laptop (2)
 - Tablet (3)
 - Smartphone (4)
-

Q58

Dat was het!

Vul hier je emailadres in, dan loot je mee voor 1 van de bedragen van 50 euro.

Q57

Hartelijk bedankt voor je deelname aan het onderzoek!

Als je je emailadres hebt ingevuld krijg je over twee weken een email met daarin een link naar een laatste, heel korte vragenlijst (deze kan soms in je spam staan!). Je loot dan ook mee voor 1 van de 5 prijzen van 50 euro.

Hopelijk tot de volgende keer!

Als je vragen hebt kun je Prof. dr. Arie Dijkstra mailen: arie.dijkstra@rug.nl

End of Block: Eind

Bijlage C

Gokken via internet kan heel leuk zijn. De spanning en opwinding door de kans op winst, voelt gewoon goed. Dat is plezier!

Maar bedenk wel dat gokspelen speciaal zijn ontworpen om het spel zo leuk en spannend mogelijk te maken, zodat jij blijft spelen en blijft inzetten. Want hoe vaker en hoe meer jij inzet, hoe groter de winst voor de gokspelaanbieder, maar dus ook, hoe groter het verlies voor jou.

En omdat het zo leuk kan zijn, kun je er serieus aan verslaafd raken. In Nederland zijn er 10.000den mensen die gokverslaafd zijn. Ze hebben schulden, moeten liegen, ook naar familie of vrienden, ze schamen zich, worden depressief. Ze vinden gokken zo wanhopig leuk dat ze er geen controle meer over hebben.

Daarnaast zijn er nog veel meer mensen die risico lopen om verslaafd te worden. En dat gaat nooit in 1 keer, dat gaat sluipend.

Misschien ken je de volgende gedachten wel: “ik ga de volgende keer echt minder inzetten”, of “ik wil deze week even niet gokken”, of “zonde van het geld”.

Het kan ook zijn dat je regelmatig aan gokken denkt, ook als je niet aan het gokken bent.

Of misschien ben je niet altijd helemaal eerlijk naar jezelf, of naar anderen, over gokken.

Misschien voel je je wel eens rot na een gokverlies, ben je boos, somber of baal je van jezelf.

Dat zijn tekenen dat gokken jou te pakken heeft; dat het zo leuk en belangrijk voor is geworden dat je soms al over je grenzen heen gaat. Dan moet je oppassen. Verslaving komt sluipend, daarom moet je er vroeg bij zijn.

Je kunt natuurlijk stoppen met gokken, maar dat hoeft niet. Je kunt ook gecontroleerd gokken.

Dat kan op verschillende manieren.

Je kunt bijvoorbeeld van tevoren bepalen hoeveel of hoe vaak je maximaal wilt inzetten, of hoe lang je wilt spelen.

Je kunt ook bijhouden hoeveel geld je inzet, of samen met anderen spelen

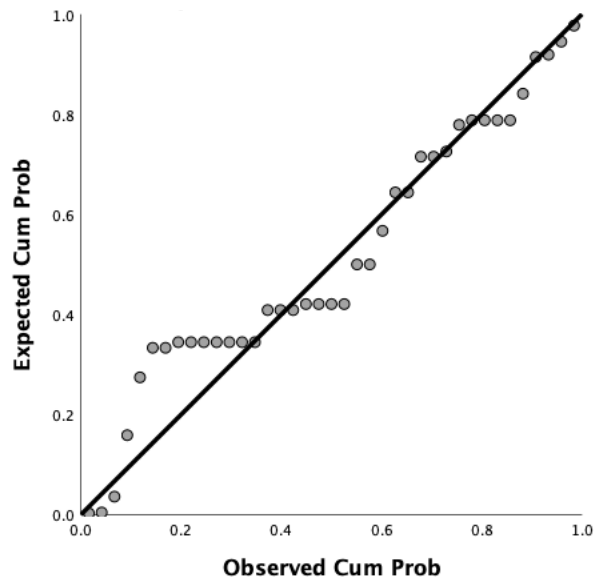
of voordat je inzet even denken aan de gevaren van gokken voor jou

en niet te veel drinken als je gokt.

Wat je ook doet, onderschat online gokken niet.

Bijlage D**Figuur 2**

Normaliteit P-P plot van de verschilscore van intentie op EMI en CSAI

Figuur 3

Normaliteit P-P plot van de verschilscore van intentie op EMI en leeftijd

